

Sygn. akt II Cz 1313/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

Przewodniczący: SSO Sławomir Krajewski (spr.)

Sędziowie: SO Iwona Siuta

SO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 września 2014 roku w S.

sprawy ze skargi na czynność komornika przy Sądzie Rejonowym w (...) K. M.w postaci postanowienia z dnia 27 stycznia 2014 roku o kosztach postępowania

w sprawie z wniosku wierzyciela A. B.,

przeciwko dłużnikowi I. B.,

o egzekucję świadczenia pieniężnego prowadzonej sygn. akt Km 285/10

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 6 maja 2014 roku, sygn. akt VI Co 77/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 maja 2014 roku Sąd Rejonowy zmienił postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...)K. M.z dnia 27 stycznia 2014 roku, w sprawie o sygn. Km 285/10 i ustalił koszty postępowania na kwotę 1097,98 zł i obciążył nimi wierzyciela A. B.(I) i zasądził od wierzyciela A. B.na rzecz dłużnik I. B.kwotę 194 zł tytułem kosztów postępowania ze skargi.

W uzasadnieniu wskazał, iż w rozpoznawanej sprawie na etapie postępowania skargowego okoliczność wadliwości tytułu wykonawczego w oparciu o który była prowadzona egzekucja tj. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 grudnia 2009 roku, sygn.. akt I Nc 235/09, zaopatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 15 lutego 2010 roku była już przesądzona. Tytuł ten został wydany na podstawie umowy pożyczki z dnia 29 kwietnia 2000 roku oraz pisemnego uznania długu pochodzących z przestępstwa popełnionego celowo i umyślnie przez wierzyciela. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 25 września 2013 roku, w sprawie VII K 33/13 wierzyciel został prawomocnie skazany za to, że działając z góry powziętym zamiarem i w krótkich odstępach czasu w celu uzyskania korzyści majątkowej wypełnił niezgodnie z wolą dłużniczki bankiet dokumentu podpisanego przez nią in blanco sporządzając w ten sposób umowę pożyczki w kwocie 950.000 zł i datując ją na 29 kwietnia 2000 roku, a następnie, w celu użycia za autentyczny wypełnił niezgodnie z wolą dłużniczki bankiet dokumentu podpisanego przez nią in blanco sporządzając dokument uznania długu datowany na dzień 20 kwietnia 2009 roku i dokumenty takie przedłożył wraz z pozwem przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, w postępowaniu sygn. I Nc 235/09, uzyskując w ten sposób nakaz zapłaty z 30 grudnia 2009 roku. Świadczy to – dalej wywodził Sąd Rejonowy - ponad wszelką wątpliwość, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez wierzyciela celem wyegzekwowania należności stwierdzonej nakazem zapłaty było niecelowe, ponieważ opierało się o dokumenty przerobione, nie

oddające realnego stanu rzeczy. Działania wierzyciela zmierzały do przymusowego wyegzekwowania nieistniejącej należności, o czym wierzyciel jako sprawca przestępstwa określonego w art. 270 § 2 kk polegającego na wypełnieniu dokumentu in blanco niezgodnie z wolą dłużniczki, doskonale wiedział. W tym stanie sprawy należy stwierdzić, że wierzyciel, a nie dłużnik - pokrzywdzona popełnionym przez niego przestępstwem, powinien zostać obciążony kosztami postępowania egzekucyjnego.

Sąd Rejonowy po przytoczeniu art. 49 ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji wskazał, iż obniżenie wysokości opłat egzekucyjnych może nastąpić jedynie wyjątkowo. Co więcej opłaty nie służą wyłącznie pokrywaniu kosztu egzekucji prowadzonej przez komornika w konkretnej sprawie, ale ich cel ekonomiczny jest znacznie szerszy. W rozpoznawanej sprawie okolicznością uzasadniającą obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej jest jednak nakład pracy Komornika związany z wszczęciem i przeprowadzeniem egzekucji. Sąd Rejonowy po przytoczeniu szczegółowo wszelkich czynności podejmowanych w postępowaniu przez Komornika Sądowego K. M. uznał, iż Komornik dokonał w tym postępowaniu szeregu standardowych czynności egzekucyjnych, a postępowanie egzekucyjne toczyło się faktycznie z rachunku bankowego dłużnika. Sprawa nie wymagała podejmowania czynności związanych ze znacznym nakładem pracy, jak również nie była skomplikowana pod względem rozliczeniowym.

W oparciu o takie wywody Sąd uznał za zasadne obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej do kwoty 1097,98 zł.

W zakresie kosztów postępowania Sąd wskazał, że dłużnik wygrała postępowania, więc należy jej się zwrot poniesionych kosztów.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł wierzyciel Armad B.i zaskarżając postanowienie w całości, wniósł o jego zmianę, poprzez zmianę postanowienia Komornika S.przy Sądzie Rejonowym w (...) K. M.Kancelaria (...)w Ł.z dnia 27 stycznia 2014 roku, w sprawie o sygn. akt: Km 285/10 poprzez ustalenie kosztów postępowania na kwotę 1097,98 zł i obciążenie nimi I. M.— B.a w konsekwencji uchylenie punktu 2 zaskarżonego postanowienia, względnie uchylenie w całości zaskarżonego Postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gryficach do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wskazał, że Sąd Rejonowy, wydając zaskarżone postanowienie, rozstrzygnął ponownie w sprawie która została już raz prawomocnie rozstrzygnięta przez Sąd Rejonowy i Sąd Okręgowy w Szczecinie. Nadto, I. — M. B. nie wygrała wskazanej przez Sąd sprawy, a cofnęła zarzuty od nakazu zapłaty, doprowadzając do umorzenia postępowania, co wskazywać może na wygraną, ale po stronie skarżącego.

Skarżący stwierdził, że niniejsze postępowanie, jest próbą przerzucenia odpowiedzialności z pełnomocnika I. B. — Pana R. N., na niego, w sytuacji, gdy w dacie zawierania ugody obejmującej wszystkie toczony pomiędzy nim, a I. B. postępowania, strony miały wiedzę na temat zainicjowanej przez niego sprawy cywilnej, a także postępowania egzekucyjnego i powinny przewidzieć, że wypłynie zagadnienie pokrycia kosztów postępowania egzekucyjnego; że strony zawarły klauzulę, że ugoda wyczerpuje wszelkie roszczenia pomiędzy stronami. Dalej podkreślił, iż podtrzymuje dotychczasowe wnioski i twierdzenia. Popiera stanowisko Sądu, na podstawie którego koszty postępowania niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji to kwota 1097,98 zł, z tym zastrzeżeniem, że uważa, że kosztami tymi winna zostać obciążona dłużnik, zgodnie z treścią prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 grudnia 2013 roku sygn. akt II Cz 1541/13.

Wierzyciel podkreślił, że brak jest podstaw do przyjęcia, że egzekucja w realiach tej sprawy została wszczęta niecelowo. Było wręcz przeciwnie. W dacie złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji dysponował nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym w dniu 30 grudnia 2009 roku przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, sygn. akt: I Nc 235/09, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności i wzmiankę, że orzeczenie jest prawomocne. Postępowanie powyższe zakończyło się cofnięciem przez I. M. — B., reprezentowaną przez profesjonalnego radcę prawnego pozwu, wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, w związku z zawarciem kompleksowej ugody, obejmującej wszystkie postępowania, w tym również wyżej wymienione I Nc 235/09. Podkreślił, że nie ma najmniejszego znaczenia dla powyższego wynik sprawy

karnej, albowiem ww. postępowanie cywilne już się nie toczy i w następstwie działań podjętych przez I. B. zostało umorzone.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

W szczególności Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zachodzą podstawy do obciążenia wierzyciela opłatą egzekucyjną, w trybie art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji. Przepis ten głosi, że w przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty, o których mowa w ust. 1 i 2, uiszcza wierzyciel. W celu ich pobrania komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa wierzyciela do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności.

W zakresie wykładni tej normy prawnej Sąd Okręgowy w pełni podziela zapatrywania prawne wyrażone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia(...), gdzie wskazano między innymi, że unormowanie to ma charakter wyjątkowy i należy go interpretować zawężająco. Chodzi tu o sytuację, kiedy już w chwili wszczęcia postępowania egzekucyjnego czynności komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, zaś wierzyciel jeszcze przed złożeniem wniosku egzekucyjnego mógł się o tym dowiedzieć. Istotnym jest, że ocena owej "niecelowości" w każdym przypadku jest dokonywana na chwilę zainicjowania postępowania egzekucyjnego. Sąd Najwyższy wskazał także, że nie można co do zasady wykluczyć zaistnienia takiej niecelowości w związku z utratą mocy stanowiącego tytuł wykonawczy nakazu zapłaty. Ta ostatnia okoliczność nie jest jednakże sama przez się przesadzającą o niecelowości wszczęcia egzekucji. Konieczna jest tutaj w każdym konkretnym przypadku analiza rzeczywistych okoliczności, które doprowadziły do upadku mocy nakazu zapłaty. Ciężar ich wykazania spoczywa na dłużniku. Istotnym jest tu na przykład czy wierzyciel wszczął egzekucję nie wiedząc o przyczynach, które doprowadziły do późniejszej utraty mocy przez nakaz zapłaty, na przykład obiektywnej przeszkodzie, która uniemożliwiła pozwanemu wniesienie w terminie sprzeciwu, albo wadliwości w doręczeniu nakazu pozwanemu.

Mając na uwadze powyższe dyrektywy wykładni pochylić należy się przede wszystkim nad przyczyną, którą doprowadziła do uchylecia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 30 grudnia 2009 roku, sygn. akt I Nc 235/09, a który stanowił tytuł wykonawczy w omawianej sprawie. Otóż z akt sprawy I C 684/10 Sądu Okręgowego w Szczecinie wynika, że postanowieniem z dnia 17 marca 2010 roku nastąpiło uchylene postanowienia referendarza sądowego z dnia 15 lutego 2010 roku o nadaniu ww. nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności. W uzasadnieniu Sąd ten wskazał, iż nakaz nie mógł się uprawomocnić albowiem został doręczony pozwanej na adres, pod którym pozwana rzeczywiście nie zamieszkiwała. Z akt sprawy wynika, że jako adres zamieszkania pozwanej, (...)B.wskazał adres działalności spółki, której pozwana jest współwłaścicielem, ale pod którym nie zamieszkuje. Złożony na zwrotnym powiedzeniu odbioru podpis wzbudził poważne wątpliwości, co do tego czy nakaz zapłaty został pozwanej w ogóle doręczony. W ocenie Sądu Okręgowego wierzyciel (...) B.wiedział, iż I. B.pod wskazanym w pozwie adresem nie zamieszkuje i w ogóle nie bywa, jednakże po uzyskaniu klauzuli wykonalności na nakaz zapłaty z dnia 30 grudnia 2009 roku złożył wniosek egzekucyjny chociaż winien wiedzieć, iż czynności komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

W tych też okolicznościach Sąd Okręgowy ponownie analizując akta sprawy poczynił ustalenia, które doprowadziły do oddalenia zażalenia. Zdaniem Sądu Okręgowego podstawową przyczyną, dla której wszczęcie egzekucji uznać należy za niecelowe jest właśnie nieprawidłowe doręczenie nakazu zapłaty pozwanej i to z winy wierzyciela.

Po wtóre trafnie uznał Sąd Rejonowy, że także w związku z treścią wyroku Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 25 września 2013 roku, sygn. akt VII K 33/13, egzekucja winna być potraktowana za wszczętą niecelowo. Zbędnym jest tu powtarzanie wywodów zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Dodać tylko należy, że na mocy art. 11 kpc Sąd jest związany ustaleniami zawartymi w tymże wyroku co do popełnienia przez wierzyciela przestępstwa.

W odniesieniu do zarzutów skarżącego stwierdzić jeszcze trzeba, że postępowanie w sprawie I C 684/10 Sądu Okręgowego w Szczecinie zakończyło się umorzeniem postępowania wskutek cofnięcia pozwu i co ważniejsze zrzeczenia się przez powoda roszczenia. Ten nie zdołał wykazać, nawet w świetle ugody sądowej, na którą się powołał, że powództwo to było w jakimkolwiek zakresie uzasadnione.

Wbrew stanowisku skarżącego przeszkody do uznania niecelowości wszczęcia egzekucji nie może stanowić okoliczność wydania przez Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowienia z dnia 20 grudnia 2013 roku, w sprawie II Cz 1541/13. Trzeba tu wskazać, że tym postanowieniem Sąd uchylił poprzednie postanowienie komornika o kosztach postępowania i tylko w takim zakresie korzysta ono tak ze statusu prawomocności materialnej, jak i powagi rzeczy osądzonej. W rozpoznawanej sprawie sąd nie był zwłaszcza związany uzasadnieniem ww. postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie, a jedynie zawartym w jego sentencji opisanym powyżej rozstrzygnięciem. Dodatkowo wskazać należy, że przedmiotem rozważań Sądu Okręgowego nie była okoliczność wydania powyższego wyroku skazującego wierzyciela za popełnienie przestępstwa.

Mając na uwadze wszystko powyższe należało, na podstawie art. 385 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzec jak w sentencji postanowienia.

(...)

(...)

(...)

(...)